

Irakasgaiaren izena	Kodea	Ikasturtea
Ikastetxeen antolamendua	141211	2023-2024
Titulazioa	Maila	Seihilekoa
Lehen Hezkuntzako Gradua	2.	1.
Irakasgai mota	ECTS Kredituak	Hizkuntza
Oinarrizkoa	6ECTS	Euskera
Irakaslea(k)		
Maite Gorriño Martija		

Justifikazioa

Ikastetxeen Antolamendua izeneko irakasgaiak hezkuntza-sistemari buruzko ikuspegi bat helarazten die irakaslegaiei eta era berean ikastetxea testuinguru zabal batean kokatzea ahalbidetzen die:

- Makro mailan, irakasgaiak eskola sistema eta sistema-multzo bezala konfiguratu eta definitzen duten baldintza legal eta kulturalak itxuratuz.
- Mikro mailan, irakasgaiak eskola-errealitatea eta honen beharrak ulertzeko, eta baita erakunde batek hezkuntza-helburuak nola lor ditzakeen ulertzeko ere laguntza emanez.

Egungo eskolaren irudia funtsezko lau ezaugarriren arabera zehazten da, eta horiek, hain zuzen ere, irakasgaien ikasi behar den gaia osatzen dute:

- Hezkuntza-proiektu konkretu bat, ulertua eta barneratua.
- Erakunde bat, non pertsonak beren zereginak garatu eta beren rola ikasten dituzten.
- Plangintza egoki bat, bai hezkuntza-helburuena eta bai baliabide pertsonal, material eta funtzionalena ere.
- Kalitatera, beharren ebaluaketara, bikaintasunaren bilaketara eta hobekuntza etengabera zuzentzen den norabide bat.

Azken batean, Ikastetxeen Antolamendua izeneko irakasgaiak irakaslegaiei eskola ezagutu eta ulertzeko, eta beraren proiektu eta funtzionamenduan integratzeko beharrezko diren oinarrizko gaitasunak eskeintzen dizkie.

Aurrebaldintzak

Bat ere ez.

Gaitasunak

Gaitasun orokorrak

- G.O.1.PENTSAMENDU KRITIKOA. Menderatze maila: 1. Norbere buruari inguruko errealitatearen gaineko galderak egitea eta errealitate horren inguruko eztabaidetan aktiboki parte hartzea, ematen diren iritzia aztertuz eta norbere eta besteen erabakien ondorioen gainean hausnartuz.

Berriazko gaitasunak

- B.G.1. Ikastetxea erakunde gisa azaltzen duten ezaugarri eta aldagaiak aztertzea eta baita antolaketa dinamika eta irakas praktika baldintzatzen dituzten erakudearen ezaugarriei buruzko pentsamendu kritikoa garatzea ere.
- B.G.2. Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeen antolaketa testuingurua aztertzea eta haien funtzionamenduak bere barne hartzen dituen jarduera anitzak aztertzea legediaren eta esparru politiko administratiboaren ikuspegitik.
- B.G.3. Plangintza instituzionalari dagozkion prozesuak identifikatzea planteamendu instituzionalak bide direla eta planifikazio prozesuetan eta ikastetxearen jarduera orokorrean partehartzearen beharri buruz argudiatzea kalitatea eta hobekuntza norabide nagusi harturik.
- B.G.4. Ikastetxearen antolaketa egitura ebaluatzea esanguratsuenak diren organoen osaera eta eginkizunak aztertuz eta beraiek irakaslegaiak hezkuntza talde ezberdinetan izan beharko duten partehartze eraginkorrari buruzko hausnarketa gauzatzea.

Garapen Jasangarrirako Helburuen eta Laudatoki Helburuen presentzia ikasgaiak

4 GHI Kalitatezko hezkuntza

Ikasleak ulertzen du hezkuntzak eta etengabeko ikaskuntzak (formala, ez-formala eta informala) guztioi eskaintzen dizkiguten aukeren garrantzia, garapen iraunkorrerako sustatzaile den neurrian nahiz pertsonen bizimodua hobetzeko eta GIHak betetzeko.

Edukiak

- 1. Unidadea: Ikastetxea erakunde gisa.** Hezkuntza erakundeen dimentsio eta ezaugarriak.
- 2. Unidadea: Hezkuntzaren testuinguru politiko-administratiboa eta legegilea.** Ikastetxeen sarea. Ikastetxearen testuinguru politiko-administratiboa osatzen duten maila ezberdinak. Hezkuntza-sistemaren egituraketa egungo legedian. Ikastetxeen tipologia. Lehen Hezkuntza eta Haur Hezkuntza Espainiako eta EAeko Hezkuntza Sistematan. Estatuko eta Erkidegoko erabaki hartze mailak.
- 3. Unidadea: Eskola erakundearen plangintza.** Proiektu amonkomun baten xedapen eta garapena: ikastetxearen planteamendu instituzionalak.
- 4. Unidadea: Giza baliabideen antolaketa ikastetxean:** kudeaketa eta koordinaketa organoak ikastetxean. Irakasleen koordinazio eta lanerako egiturak.

Ikas-irakaskuntza estrategiak

- **Ikasgaia bere testuinguruan kokatzeko jarduerak,** esperientzia esanguratsuak abiapuntutzat hartuz: Ikustaldiak, testu-analisia, edo ta elkarrizketara zuzendutako irakurketak, eztabaidak planteatzea. Esperientzia zuzena edo zeharkakoa izan daiteke baliogarri. Ikaslea landu beharreko gaiaren aurrean kokatzea dugu helburu. (% 5,5 eko ECTS-a gutxi gorabehera).
  - **Behaketa gogoetatsua egiteko jarduerak.** Norberaren sinesmenak eta hautemateak eztabaidatzera bideratzen gaituzten jarduerak. "Behaketa gogoetatsua egitea ikusten jakitea da, *begiak zabaltzea* geure sentimenez bidez inguratzen gaituen errealitateaz ohartzeko eta, bigarrenik, gogoetaren bidez behaketa horrek, ideia, objektu, xede, esperientzia, eduki edo kokabideetan, benetan zer esan nahi duen geure buruari galdetzeko" (UD Marko pedagogikoa, 2001). Gogoeta zuzentzen duten galdeketa gidioiak, arazoaren formulazioa eta behaketa gidatuak ditugu baliogarri (% 10,5 eko ECTS-a gutxi gorabehera)
  - **Kontzeptualizazio jarduerak.** Ikasleak ezaguerak barneratzera bideratzen dituzten jarduerak. Ezaguerak modu integratuan eta esanguratsuan ikasteko horrelako jarduerak burutu behar dira: terminologia zientifikoak ulertu, arloko glosategia erabili, teoriaren arteko antzekotasunak eta ezberdintasunak aztertu, ereduaren kausak eta ondorioak ezagutu, ikerketen emaitza nagusiak ezagutu, ikuspegi eta ereduak eratu, egoera teoriko edo praktikoa bat bideratzeko aukerak aztertu (% 32,5 eko ECTS-a gutxi gorabehera).
  - **Esperimentazio aktiborako jarduerak.** Teoria eta praktikaren arteko zubiak egiteko lagungarri diren jarduerak. Ikasleek teoria eta ereduak aplikatzeko trebetasunak garatu behar dituzte, arazoak ebazteko eta eredu edo estrategiak diseinatu edo hobetzeko. Baita dilema analisia, eredu edo esku-hartzearen implementazioa azterketa, ikerketa kasuaren estudioa (% 35ko ECTS-a gutxi gorabehera).
- Ebaluazio jarduerak.** Era ezberdinetako jarduerak burutu daitezke: ikaslearen parte-hartzearen edo esku-hartzearen erregistroak egoera ezberdinetan, edo ta mota ezberdinetako txostenen elaborazioa (% 16,5 eko ECTS-a gutxi gorabehera).

Ebaluazioa

OHIKO EBALUAZIOA

- **Lehen test froga objektiboa** (kalifikazioaren %30)
- **Talde lana** (kalifikazioaren %20)
- **Azken test froga objektiboa** (kalifikazioaren %50)

Ohiko ebaluazioan ikasgaia gainditzeko gutxienez 5ko kalifikazioa lortu behar da guztira, nota guztiak bateratuta.

EZOHIKO EBALUAZIOA

Ohiko deialdian nota guztiak bateratuta 5 lortu ez denean gainditu ez diren atalak errepikatu behar dira: edo azterketak (%80) edo ta lana (%20).

Dokumentazioa

ANTUNEZ, S., ESCUDERO, J. M., GAIRÍN, J. MUÑOZ, D. (2007). *El proyecto educativo de la institución escolar*. Barcelona: Graó.

ANTÚNEZ, S. (2006): *El proyecto educativo de centro*. Barcelona: Grao.

ANTUNEZ, S. (2006): *Claves para la organización de centros escolares*. Barcelona: Editorial Horsori.

ANTUNEZ, S. eta GAIRÍN, J. (2006): *La organización escolar. Práctica y fundamentos*. Barcelona: Graó.

ARAMENDI, P., BUJÁN, K. Y SOLA, J.C. (2008). El acceso a la dirección escolar en las comunidades autónomas: un estudio comparado entre Galicia y Euskadi. *Bordón*, 60(3), 7-19.

ARIAS, AR.; CANTON, I. (2006): *El liderazgo y la dirección de centros educativos*. Barcelona: Davinci

BATANAZ PALOMARES, L. (2003): *Organización Escolar. Bases científicas para el desarrollo de las Instituciones Educativas*. Córdoba: Servicio de Publicaciones. Universidad de Córdoba

BERNAL AGUDO J.L., CANO ESCORIAZA, J., LORENZO LACRUZ, J.(2014): *Organización de los centros educativos. LOMCE y políticas neoliberales*. Zaragoza: Mira.

BERNAL AGUDO, J.L. (2006): *Comprender los centros educativos. Perspectiva micropolítica*. Zaragoza: Mira.

BOLIVAR, A. (1999): *Cómo mejorar los centros educativos*. Madrid: Síntesis.

BOLIVAR, A. (2000): *Los centros educativos como organizaciones que aprenden. Promesa y realidades*. Madrid: La Muralla.

BOLÍVAR, A. (2009): Una dirección para el aprendizaje. *Revista Iberoamericana Electrónica sobre Calidad, Eficacia y Cambio en educación*, 7(1). Disponible en : <http://www.rinace.net/reice/numeros/arts/vol7num1/editorial.htm>.

CANTÓN MAYO, I. (2010): Introducción a los procesos de calidad. REICE. *Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*. 8(5).

CANTÓN, I. (Coord.) (2001): *La implantación de la calidad en los centros educativos. Una perspectiva aplicada*. Madrid: Librería Pedagógica.

CANTÓN MAYO, I. (1996): *Manual de Organización de centros educativos*. Barcelona: Oikos Tau.

- CARDA ROS, R.M. eta LARROSA MARTINEZ, F. (2007). *La organización del centro educativo: manual para maestros*. Alicante: Club Universitario.
- CANTÓN MAYO, I. eta VAZQUEZ, J.L. (2010): Los procesos en gestión de calidad. Un ejemplo en un centro educativo. *Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*. 8(5), 59-68
- CANTÓN MAYO, I. (2004). *Planes de mejora en los centros educativos*. Archidona. Aljibe
- CARDONA ANDÚJAR, J (2001) *Elementos de teoría organizativa del centro escolar*. Madrid. Sanz y Torres.
- CONSEJO ESCOLAR DE EUSKADI, CALIDAD EN LA EDUCACIÓN, SAREAN y BIHE (2009): *Estudio sobre la dirección escolar en Euskadi*. Disponible en: http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43573/es/contenidos/informacion/did2/es_2053/adjuntos/nuevos_informes_publicaciones/zuzendaritzari_buruzko_azterlan_berria_2009_c.pdf
- CORONEL, J. M. (1998): *Organizaciones escolares*. Huelva: Universidad de Huelva.
- DECRETO 175/2007, de 16 de octubre, por el que se establece el currículo de la Educación Básica y se implanta en la Comunidad Autónoma del País Vasco. Suplemento al nº 218.
- DECRETO 12/2009, de 20 de enero, por el que se establece el currículo de la educación infantil y se implantan estas enseñanzas en la comunidad autónoma del País Vasco.
- DÍEZ GUTIÉRREZ, E. (1999): *La estrategia del caracol. Un cambio cultural en una organización*. Barcelona. Oikos-Tau.
- FERNÁNDEZ ENGUIA, M. eta TERRÉN, E. (coords.) (2008): *Repensando la organización escolar: crisis de legitimidad y nuevos desarrollos*. Madrid. Akal.
- GAIRÍN, J. et. al., (1996). *Manual de organización de investigaciones educativas*. Madrid. Escuela Española.
- FERNÁNDEZ, et. al., (2005): *Organización escolar, profesión docente y entorno comunitario*. Madrid: Librería Pedagógica.
- GAIRÍN, J. (Ed.). (2000) *Estrategias para la gestión del Proyecto Curricular de Centro Educativo*. Barcelona: UAB/Síntesis.
- GAIRÍN, J. [et al.] (1996): *Manual de organización de instituciones educativas*. Madrid: Escuela Española.
- GAIRÍN, J. [et al.] (1996): *Manual de organización de instituciones educativas*. Madrid: Escuela Española.
- GAIRÍN, J. eta ANTUNEZ, S. (2008): *Organizaciones educativas al servicio de la sociedad*. Wolters Kluwer Educación: Madrid.
- GAIRÍN, J. eta DARDER, P. 1997): *Ikastetxeen antolamendua: oinarritzko alderdiak*. Bilbao: Euskal Herriko Unibertsitateko Argitalpen Zerbitzua.
- GAIRÍN, J. eta DARDER, P. (1994): *Organización de centros educativos: aspectos básicos*. Barcelona: Praxis.
- GARCÍA, A., POBLETE, M., eta VILLA, A. (2006): La función directiva: un problema sin resolver. Tres décadas de formación, investigación y acción. *Revista de Educación*, 8, 13-34. Universidad de Huelva.
- GENTO, S., PALOMARES A., GARCÍA M., eta GONZÁLEZ, R. (2012, 18-20 de diciembre): El liderazgo educativo y su impacto en la calidad de las Instituciones Educativas. En *XII Congreso Interuniversitario de Organización de Instituciones Educativas (CIOIE)*. Granada. Recuperado el 24

de septiembre de 2013 de: <http://www.leadquaed.com/docs/artic%20esp/Liderazgo.pdf>

GONZÁLEZ, M.T. (Coord) (2008): *Organización y gestión de centros escolares. Dimensiones y procesos*. Pearson Prentice Hall: Madrid.

LEY ORGÁNICA 2/2006, de 3 de mayo, LOE de EDUCACIÓN, BOE núm 106, de 4 de mayo de 2006.

LEY ORGÁNICA 8/ 2013, para la MEJORA DE LA CALIDAD EDUCATIVA LOMCE, BOE núm 295, de 10 de diciembre de 2013

LORENZO, M. (Coord.) (2011): *Organización y gestión de centros y contextos educativos*. Madrid. Universitas

LORENZO, M. (2011): *La organización de centros educativos. Modelos emergentes*. Madrid: Editorial La Muralla S.A. ISBN: 84-7133-797-9.

LORENZO, M. (2004): La función de liderazgo de la dirección escolar: una competencia transversal. *Enseñanza*, 22, 193-211. Recuperado el 24 de septiembre de 2013 de: http://gredos.usal.es/jspui/bitstream/10366/70773/1/La_funcion_de_liderazgo_de_la_direccion_.pdf

LORENZO, M. [Coord.]. (1997): *La organización y gestión del centro educativo: análisis de casos prácticos*. Madrid: Universitas.

MAÑÚ, J. M. (2005). *Equipos directivos para centros educativos de calidad*. Madrid: Editorial Rialp. ISBN: 84-321-3245-4.

MARTÍN BRIS, M. (2002): *Planificación de centros educativos. Organización de calidad*. Barcelona: Praxis.

MARTÍN-MORENO, Q. (2006): *Organización y dirección de centros educativos innovadores. El Centro Educativo Versátil*. Madrid: McGraw Hill.

MARTÍN-MORENO CERRILLO, Q. (1996): *La organización de centros educativos en una perspectiva de cambio*. Madrid. Sanz y Torres.

MURILLO, J., MUÑOZ-REPISO, M., VILLA, A., GORRIÑO, M., et al. (2003): *Mejorar procesos, mejorar resultados en educación*. Bilbao: MEC-Mensajero.

NAVARRO, Mª J. (2002), La dirección de centros educativos desde las nuevas perspectivas sobre el liderazgo. *XXI, Revista de Educación*, 4, 279-288. Universidad de Huelva. Recuperado el 24 de septiembre de 2013 de: <http://rabida.uhu.es/dspace/bitstream/handle/10272/1917/b1515080x.pdf?sequence= 1>

SANTAMARÍA CONDE, R.M. (2015). *Organizar centros educativos*. Madrid: Síntesis.

SANTOS GUERRA, M. A. (1994). *Entre bastidores. El lado oculto de la Organización Escolar*. Archidona. Aljibe.

SANTOS GUERRA, M. A. (1997): *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones escolares*. Archidona: Aljibe.

SANTOS GUERRA, M. A. (2001): *El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar*. Barcelona. Graó.

SANTOS GUERRA, M.A. (Coord.) (2003): *Aprender a convivir en la escuela*. Madrid. Akal.

SANTOS GUERRA, M.A. (Coord.) (2003): *Trampas en educación. El discurso sobre la calidad*. Madrid. La Muralla.

VILLA, A. eta ÁLVAREZ, M. (2003) (Coords.): *Un modelo de calidad pedagógica para los centros*

educativos. Bilbao: Fundación Horréum.

VILLA SÁNCHEZ, A. (1998). Evaluación, autonomía y dirección de centros docentes. *Organización y Gestión Educativa* (6), 13-17.

VILLA SÁNCHEZ, A. eta GORRIÑO MARTIJA, M (2009): El liderazgo en los centros docentes de educación secundaria. En Villar Angulo, (Coord) . *Creación de la excelencia en educación secundaria*. (pp.61-90). Pearson Educación